

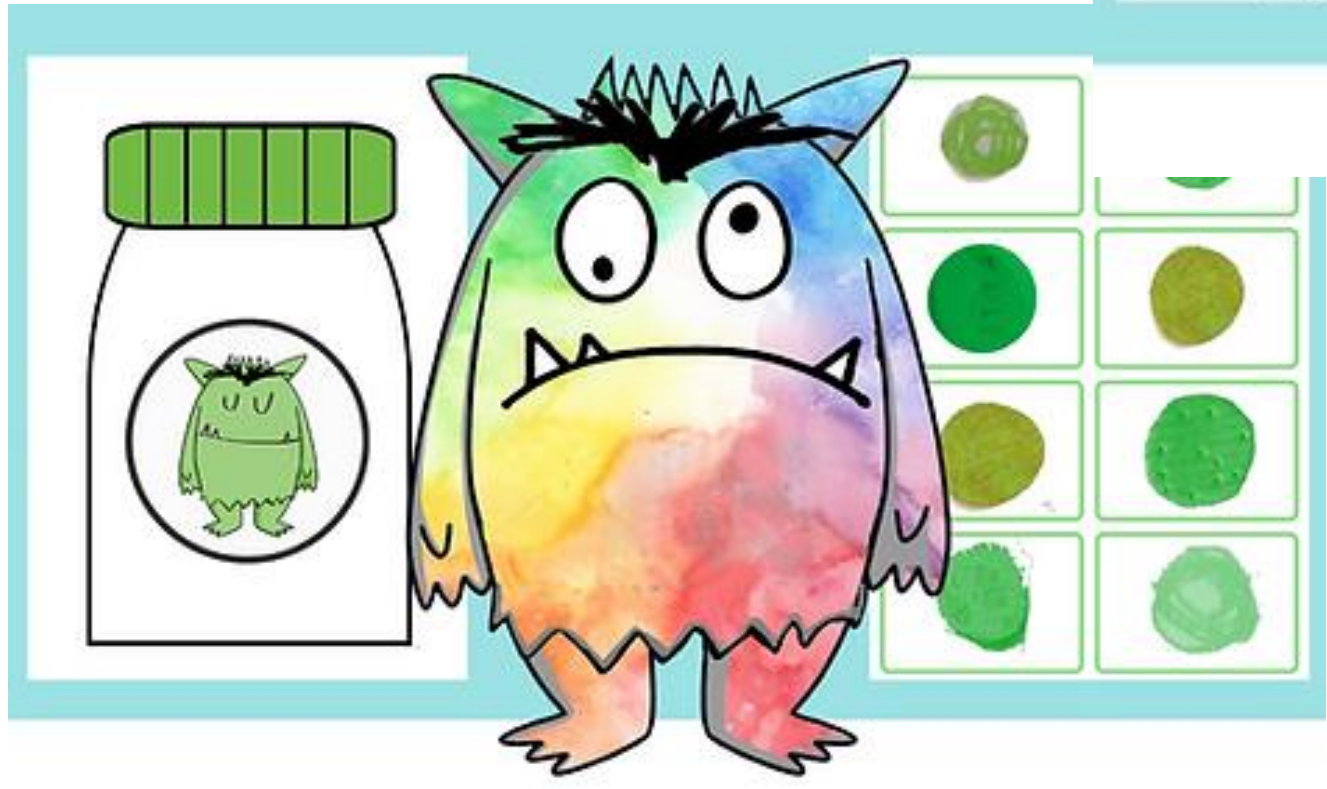

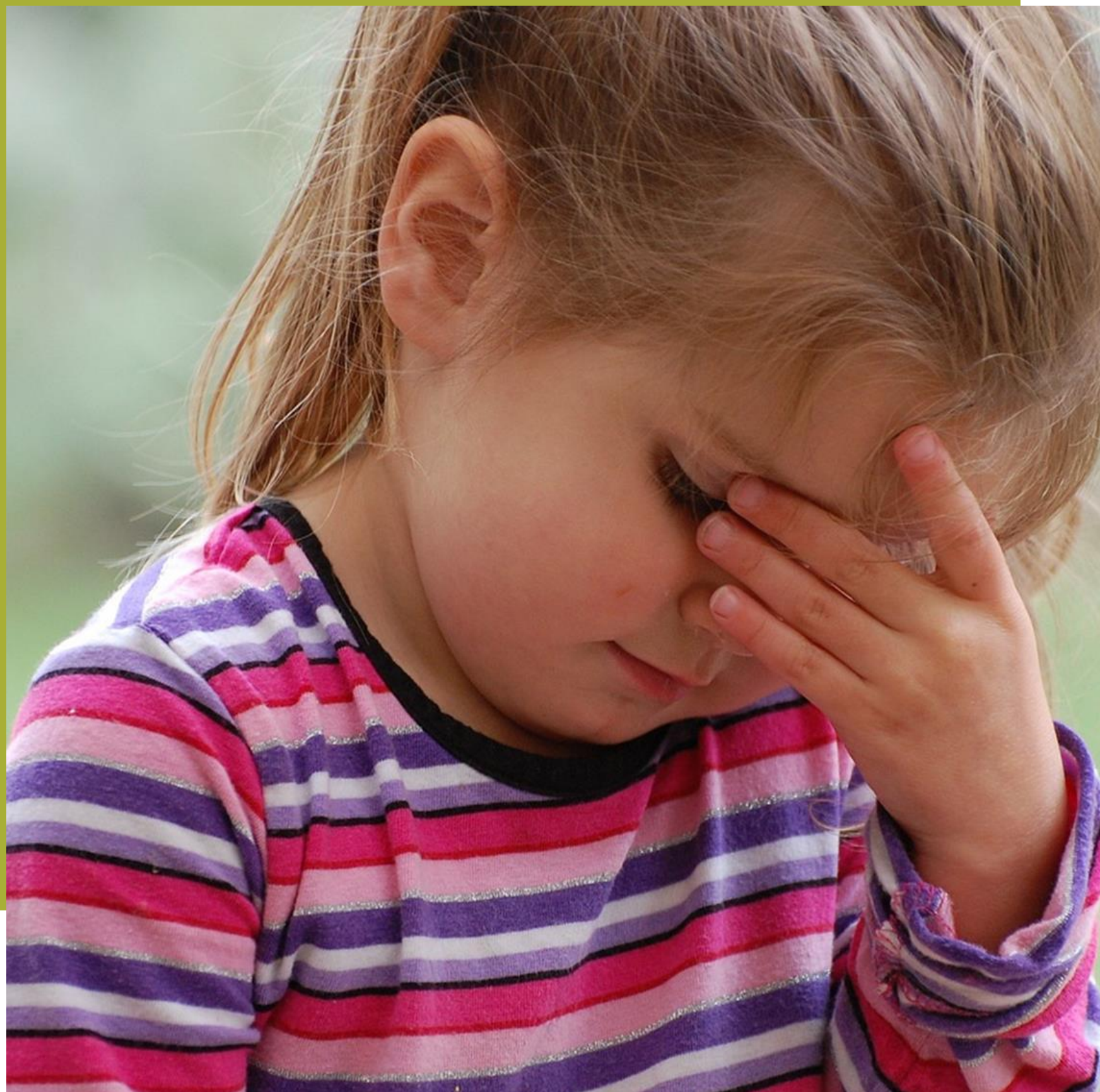
Omgaan met moeilijk begrijpbaar 'signaal'gedrag

Vrijdag 15 maart 2024

annick.dheedens@katholiekonderwijs.vlaanderen
pedagogische begeleider zorg en kansen bao-so gedrag

Welkomstrondje

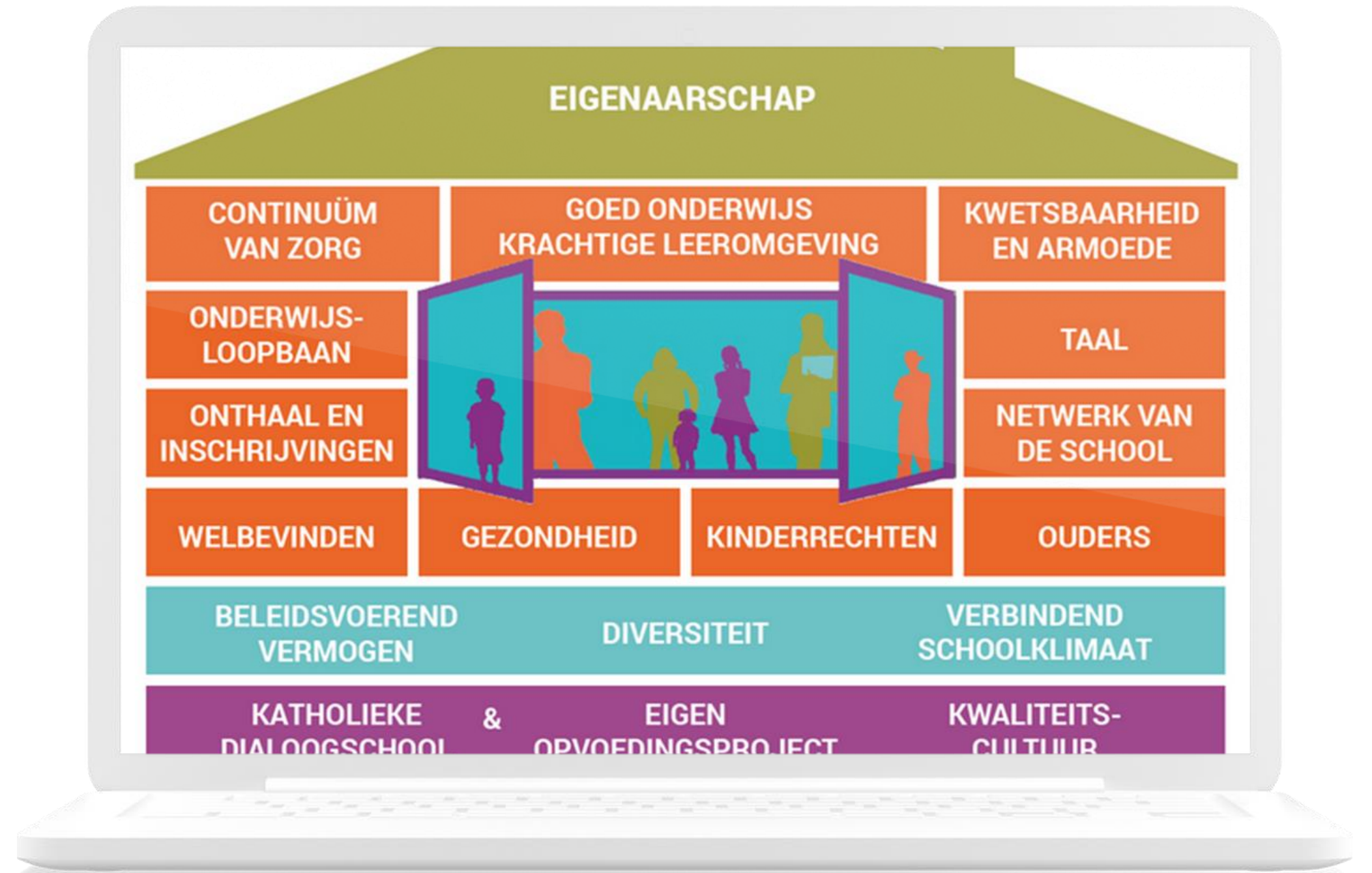
Wat is moeilijk begrijpbaar gedrag voor jou?

Wat doet dit met jou?

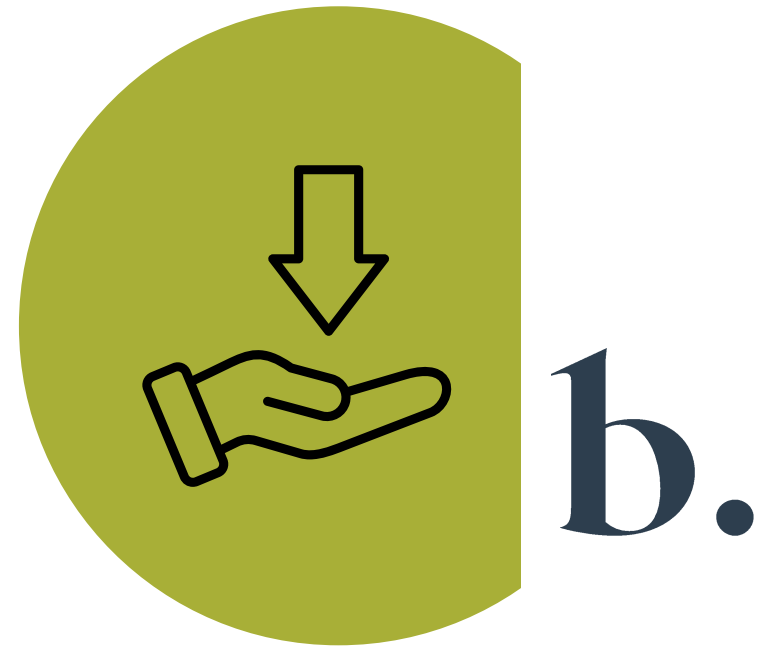
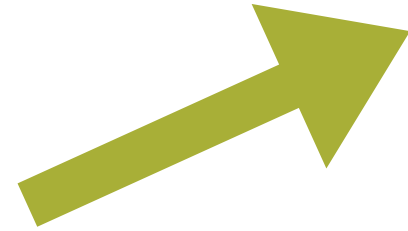

Verbindend schoolklimaat

vademecum zorgbreed en kansrijk onderwijs

GEDRAG ONTSTAAT

Uiting van een behoefte
Bewust- onbewust
Begrepen of niet begrepen

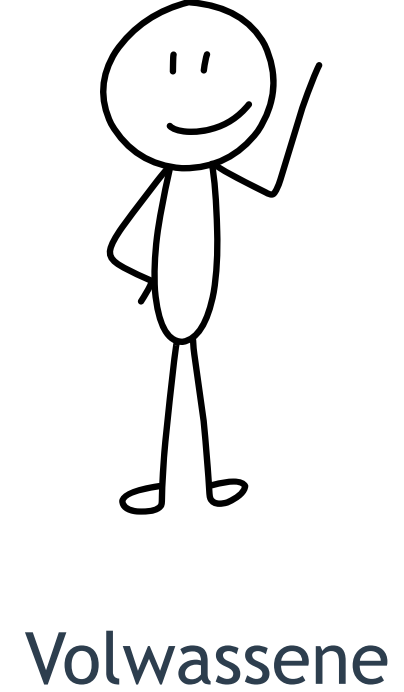
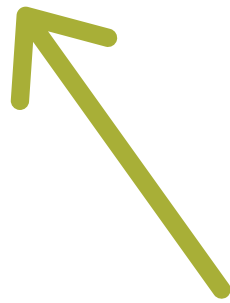
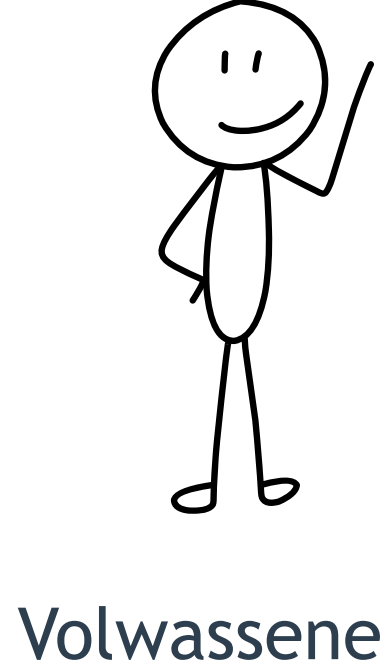
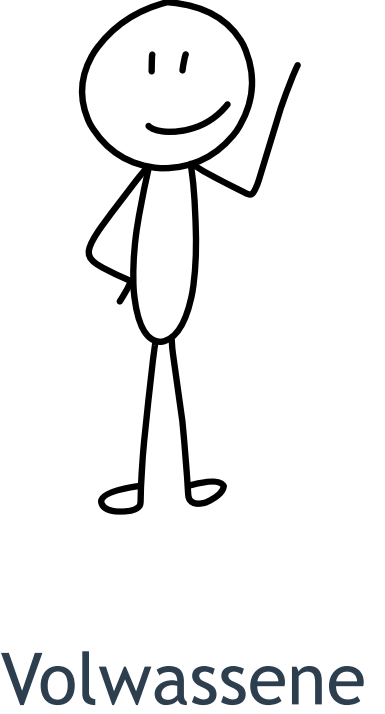
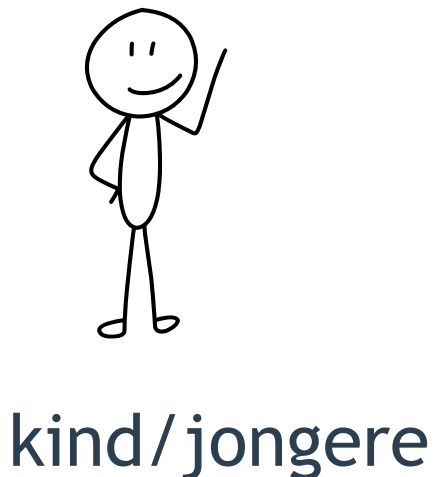
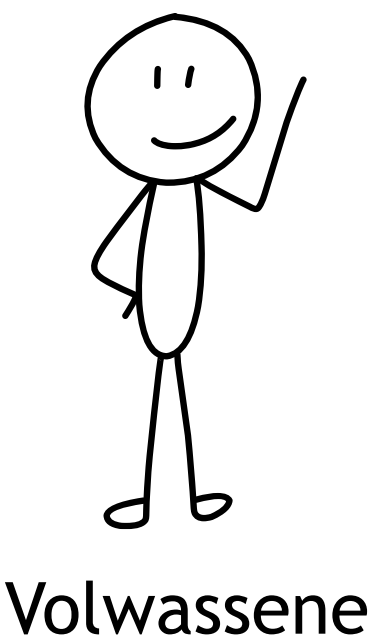

De leerling is niet zijn gedrag, het moeilijk gedrag is een signaal

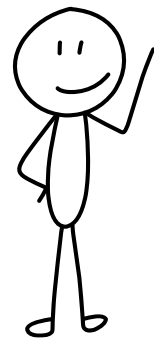
Ook de leraar heeft bewuste en onbewuste behoeften die zijn gedrag sturen en die wel of niet opgepikt en begrepen worden door leerlingen

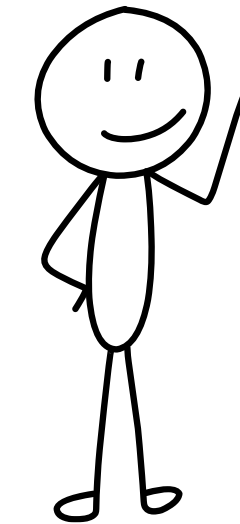
Wie is hier de baas?
De leraren of de kinderen?

Positief begeleiden

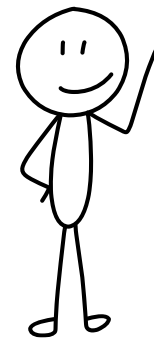
kind/jongere

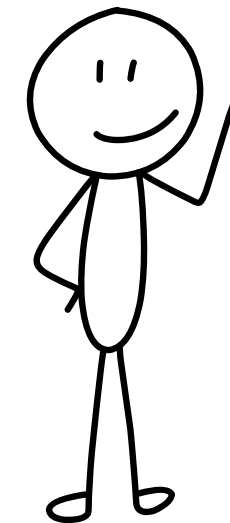
Volwassene

Ook de leraar heeft een vraag
Kan k je helpen? Wil in relatie gaan.

Positief begeleiden

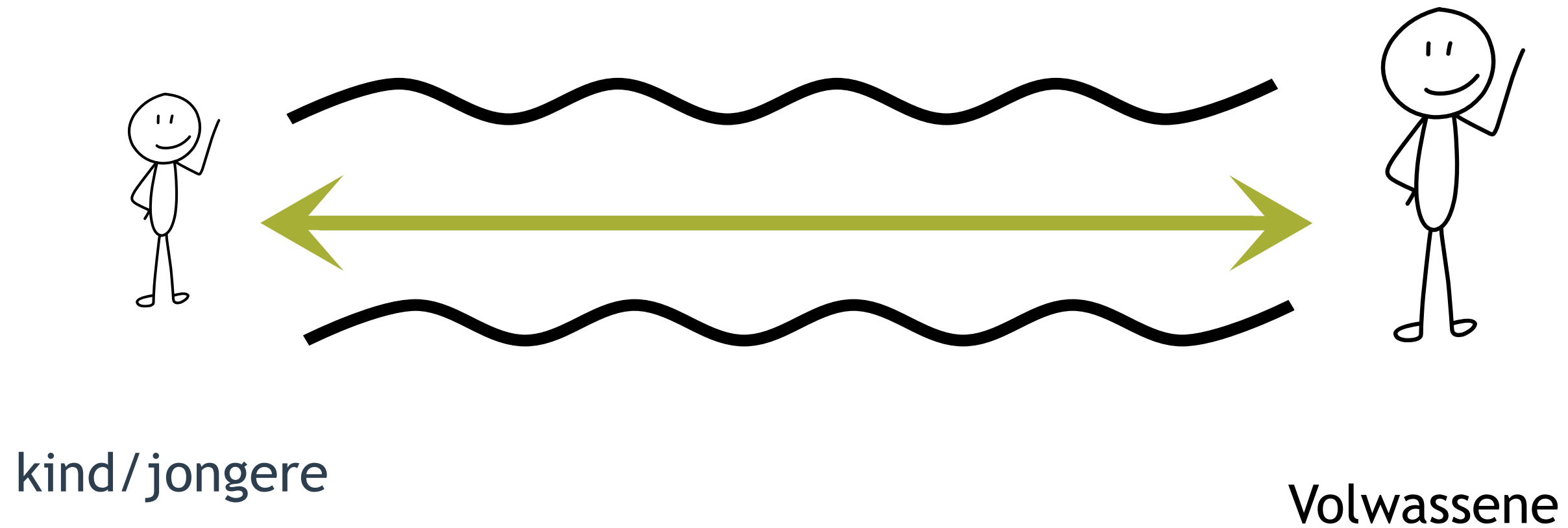
kind/jongere

Volwassene

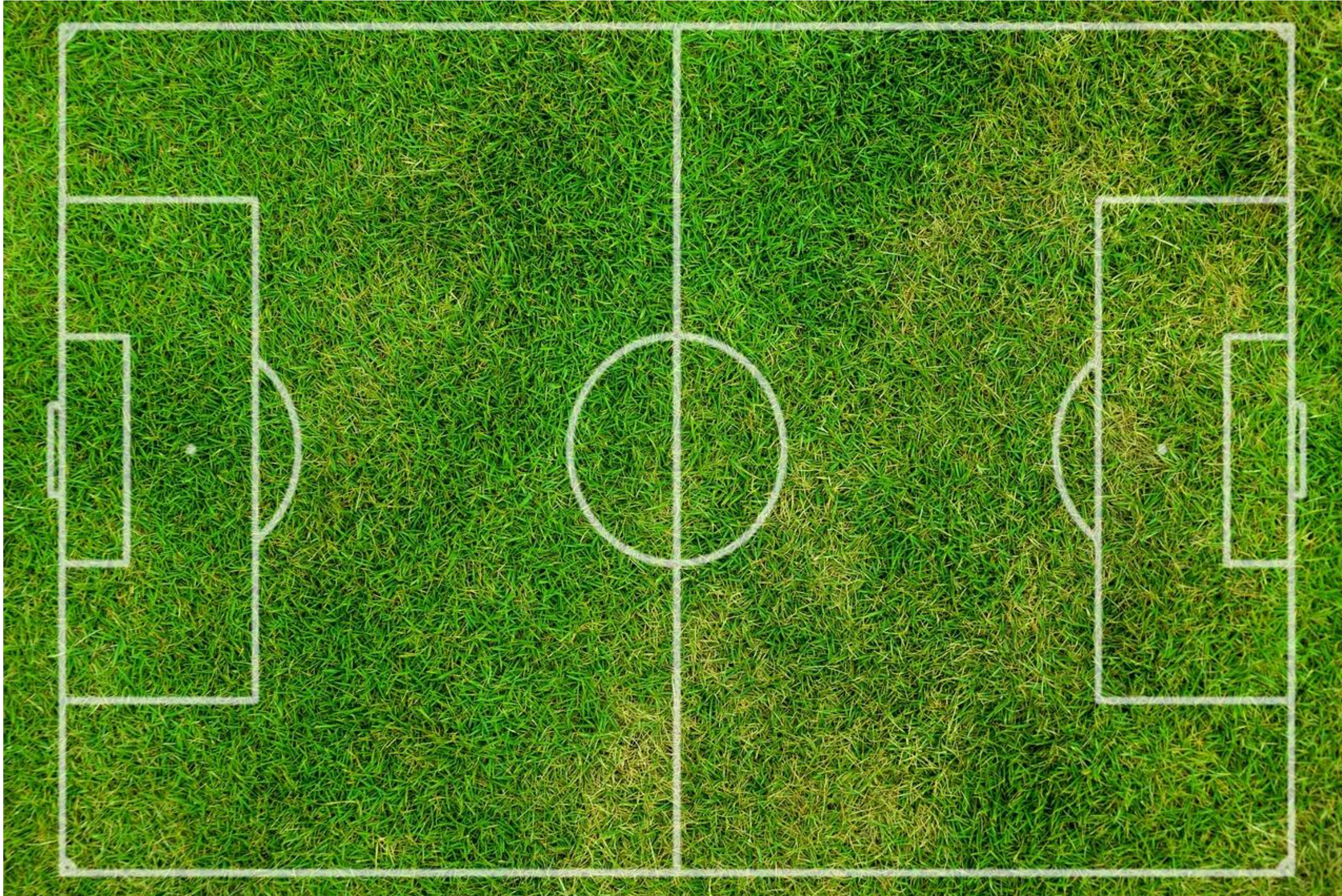
Relatie als eerste antwoord
Met impliciet de boodschap door de volwassene
“vertel mij wat ik voor jou kan doen”

Positief begeleiden

Deze relatie onderstelt heldere grenzen

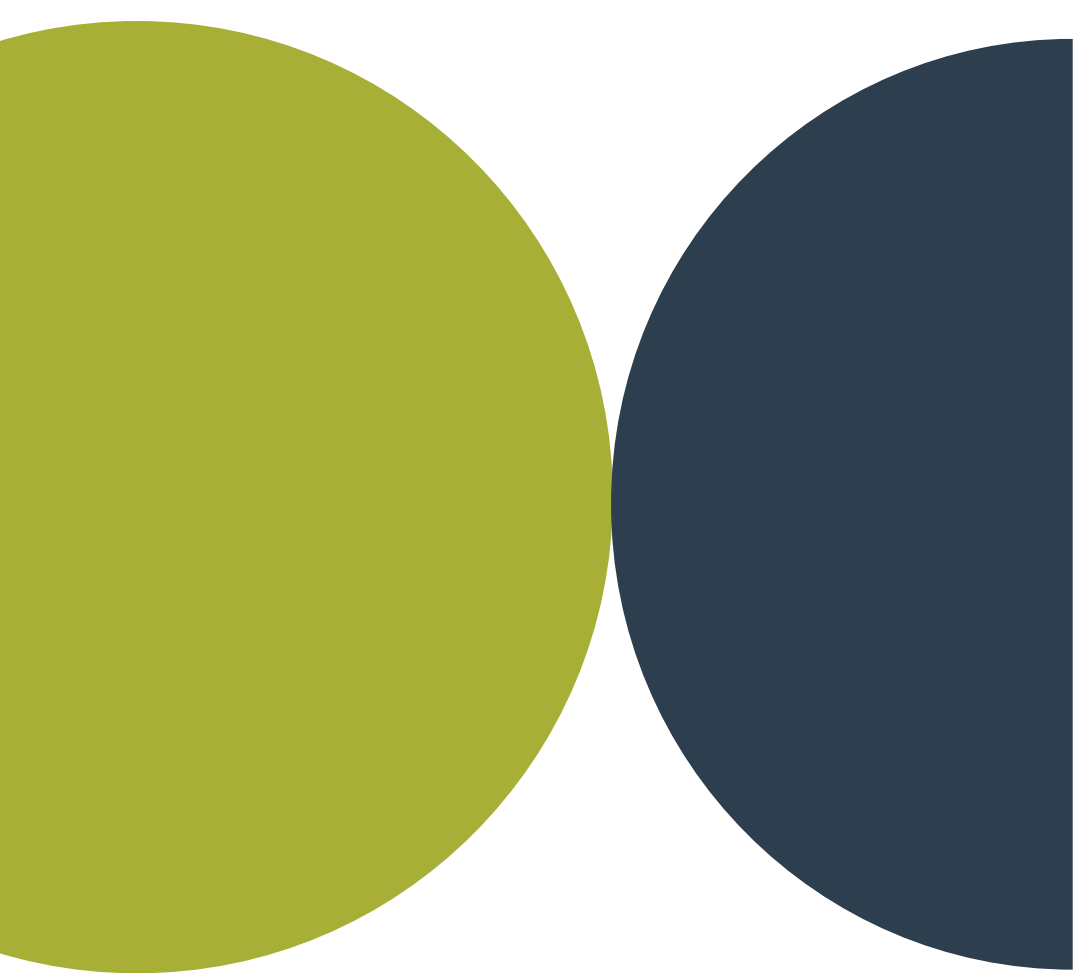
Zonder grenzen leeft geen mens!!

Het speelveld
waarin we
kunnen
bewegen,
leven, ...

Realiteit...

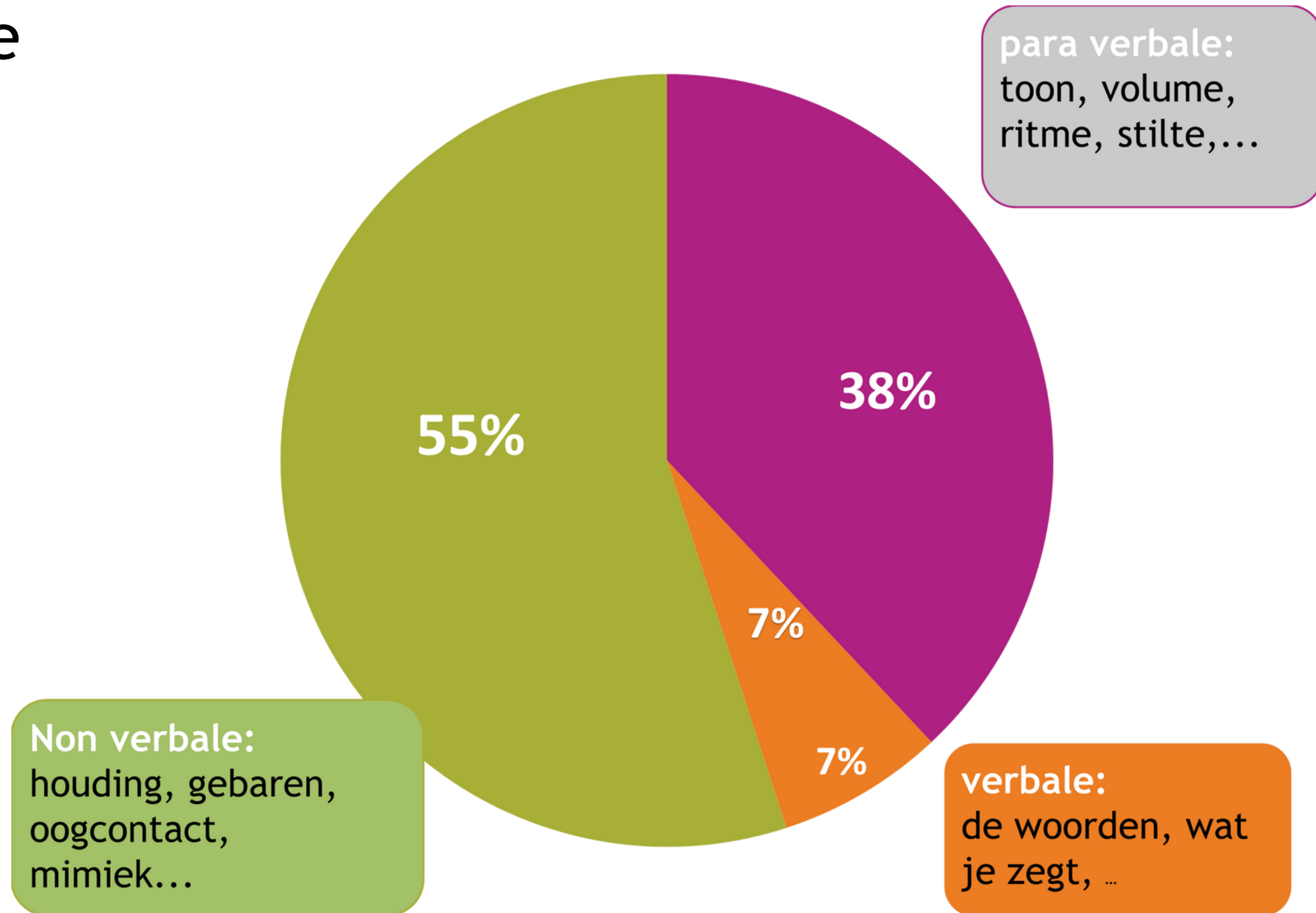

Communicatie

Communicatie

communicatie

Gedrag

Ontwikkeling

Het verhaal van de ontwikkeling moet centraal staan

Dus niet: Ons programma moet...
Wij moeten...
Het gedrag van het kind moet...

Belangrijk dat we zicht hebben op het startpunt
Visie op ontwikkeling van kinderen en wat daarvoor nodig is

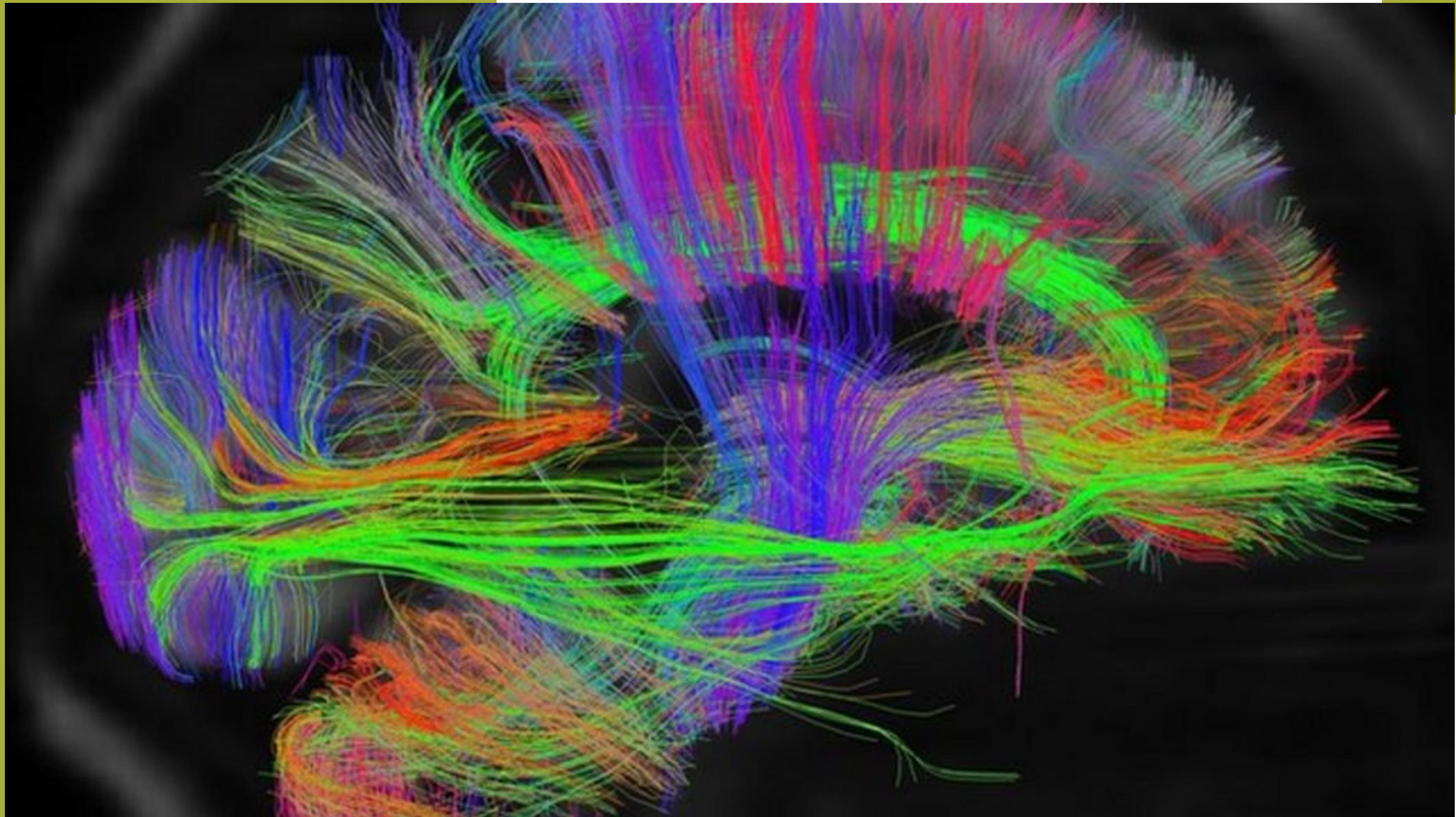

Wij starten waar jij staat

Vertrekken vanuit **basisbehoeften**: veiligheid en waardering
(gehoord en gezien worden, erbij horen)

Wat helpt de bedrading van het jonge kind?

Structuur

Stimulatie

In een vasthoudende sfeer

met een warme duidelijke aanmoedigende

Voorbereiding hechting - Reguleer me- troost me - neem het even van mij over

Baby

Hersencellen krijgen verbinding
= leerproces

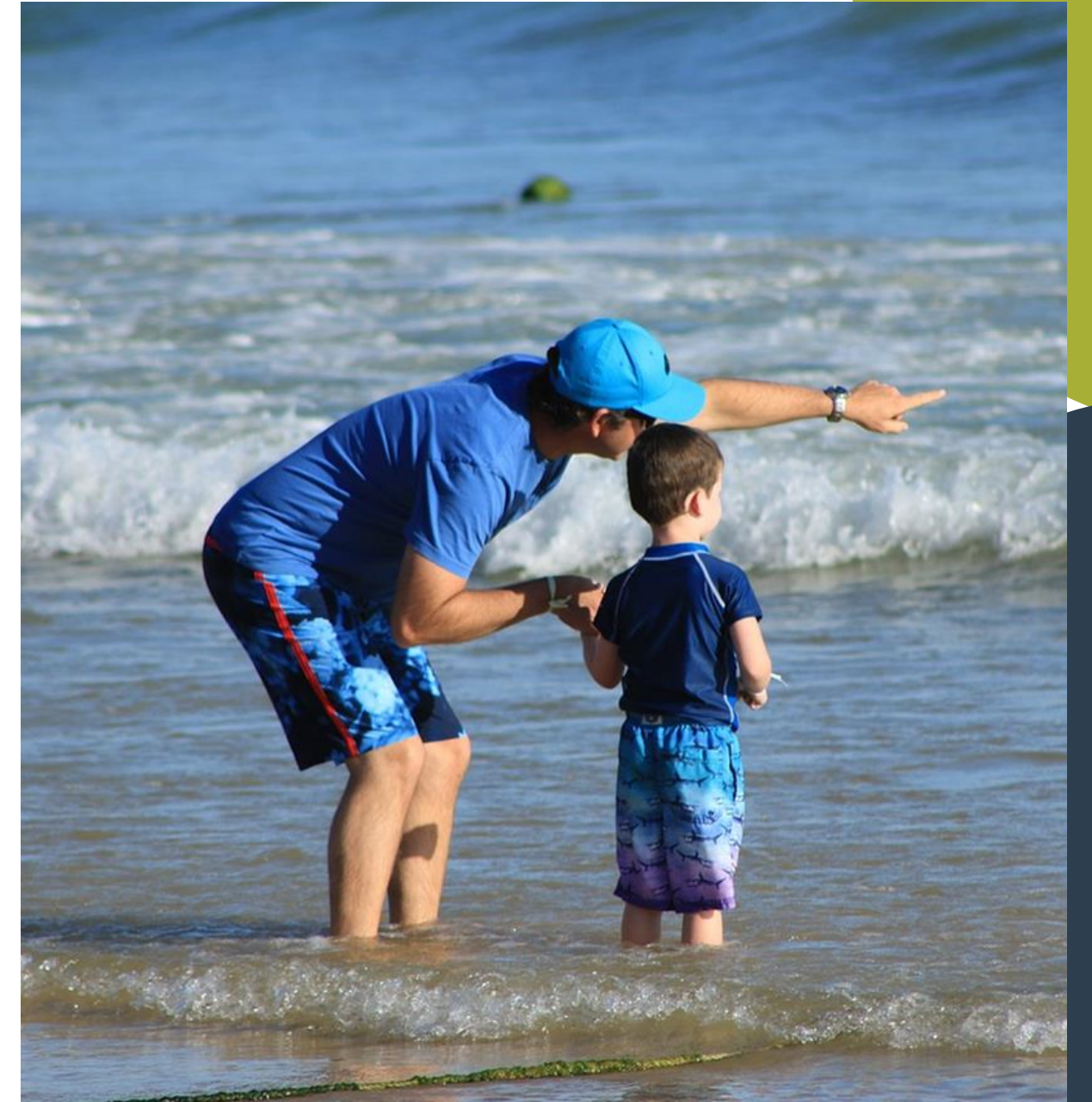
Reguleren

Peuter

Verkenning - veilig gevoel
= hechting - kernbegrip

In de **Ouder-kind** hechting ligt de basis
Onderwijs-kind

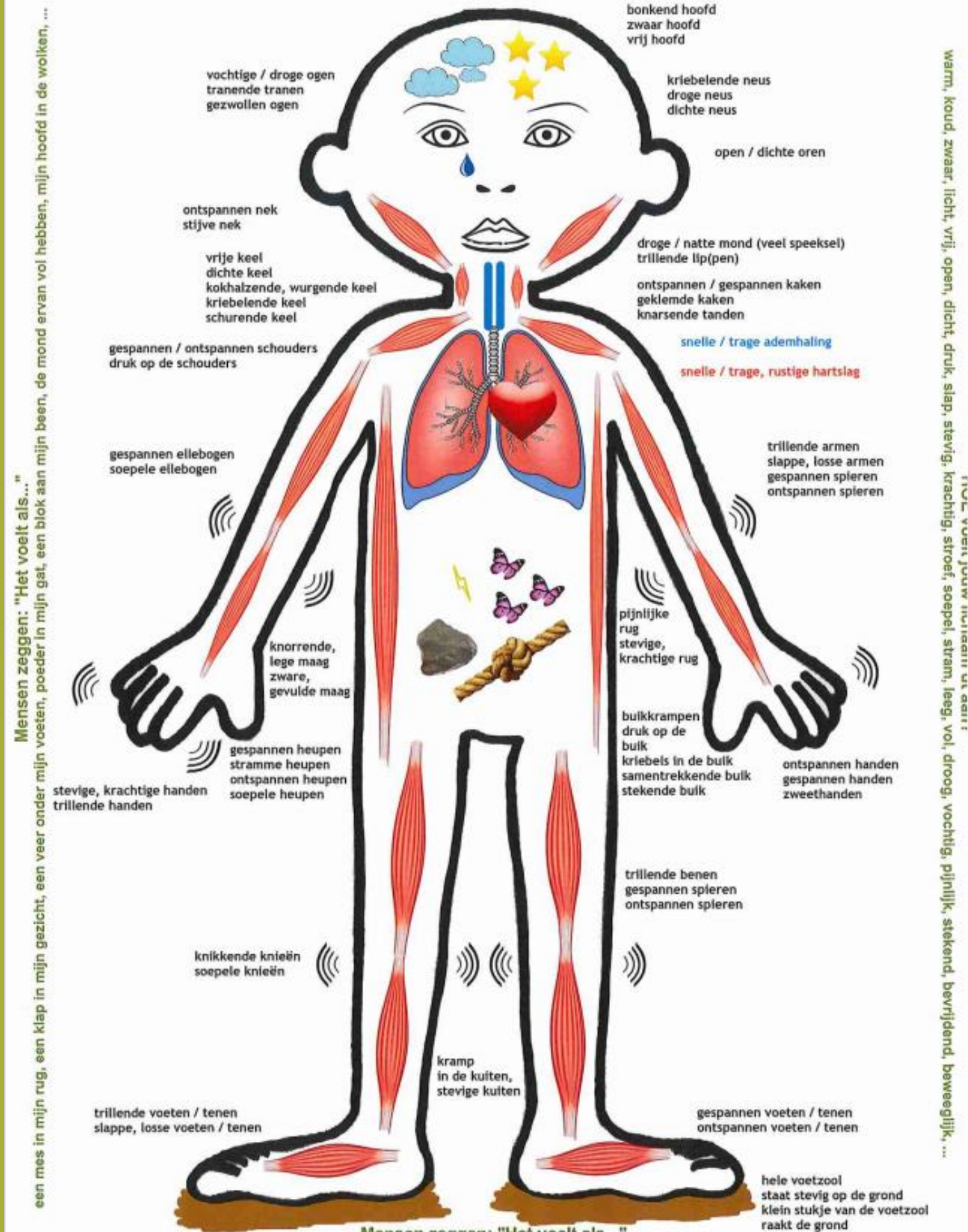

Kleuter

Emoties reguleren - uit op effecten

WAT voelt jouw lichaam?

kriebelen, schuren, trillen, samentrekken, klemmen, spannen, ontspannen, knikken, tintelen, prikken, bibberen, verkrampen, stromen, ...

Hechting-brein hangt samen met de stimulatie via positieve interventies

- Positief gedrag laten toenemen is te verkiezen

- Door selectief positief te beklemtonen

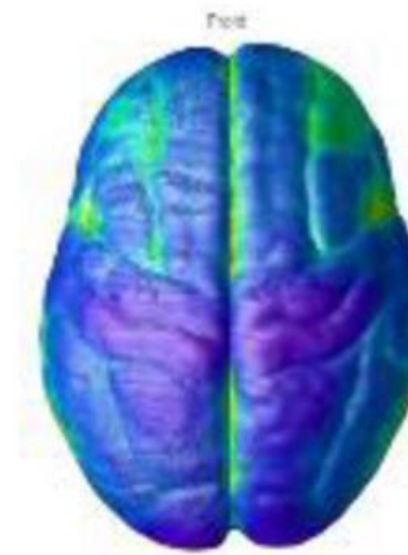
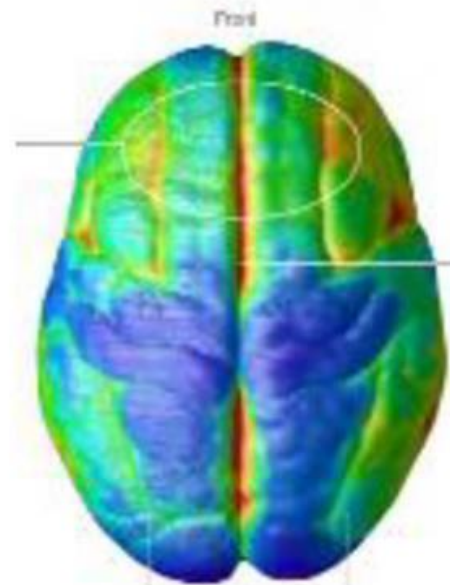
- Door snelle feedback te gebruiken

- Door leuke activiteiten als beloners te gebruiken

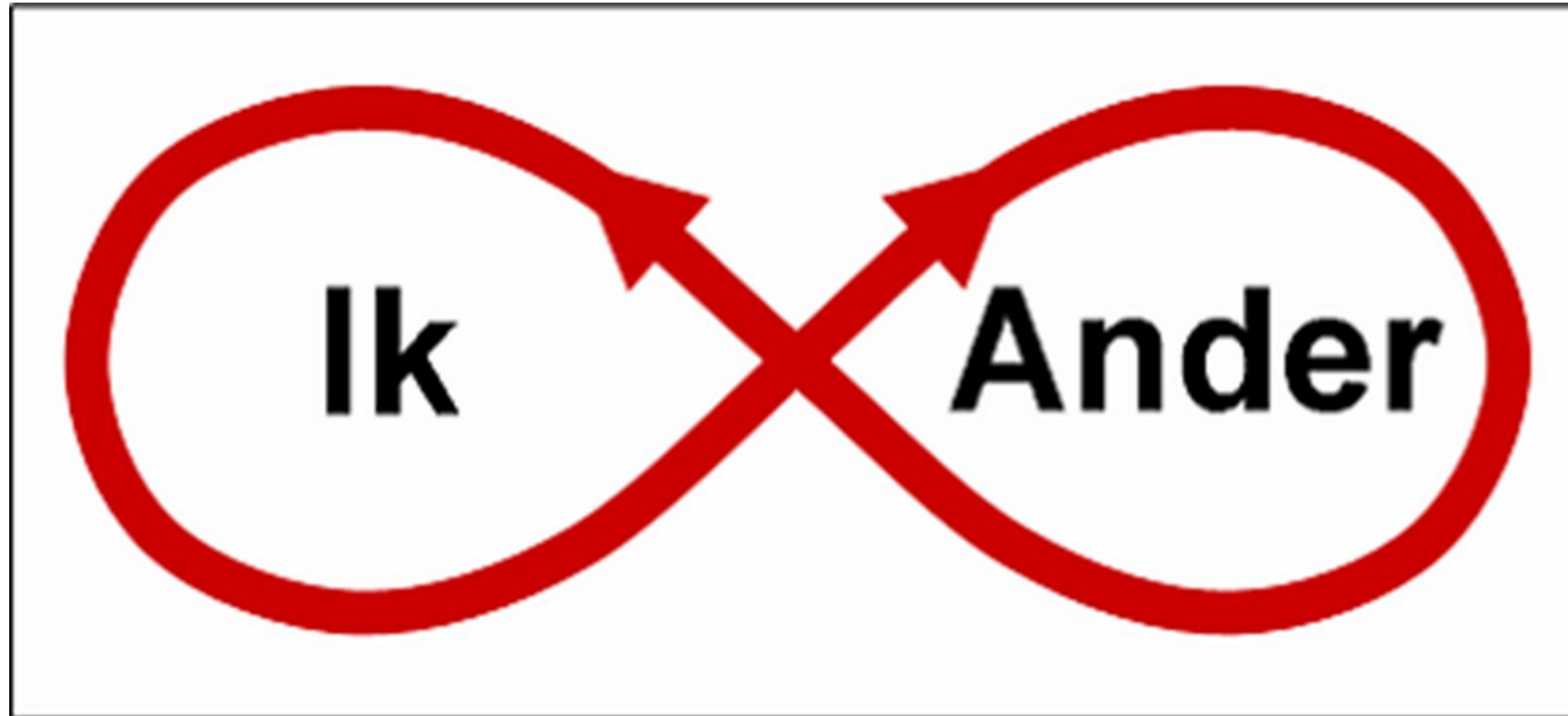
In de hersenen is alles verbonden met draden

De bedrading zet de 2 hersenhelften in verbinding

TUSSEN ZESDE LEERJAAR EN 18 JAAR

Emotionele ontwikkeling

Herkennen en begrijpen
van de eigen gevoelens

Herkennen en begrijpen
van de gevoelens van de ander

Doel

Deze op een sociaal aanvaardbare wijze tot uitdrukking te brengen

Leert zich inleven in de anderen en inzicht krijgen in zichzelf

6-7j. Iemand doet iets slechts aan mij.

8-9j. Ik doe iets goeds aan de ander.

9-10j. Iemand doet iets goeds aan mij.

11-12j. Ik doe iets slechts aan de ander.

Kind in de maatschappij = waarden en normen ervaren

IK

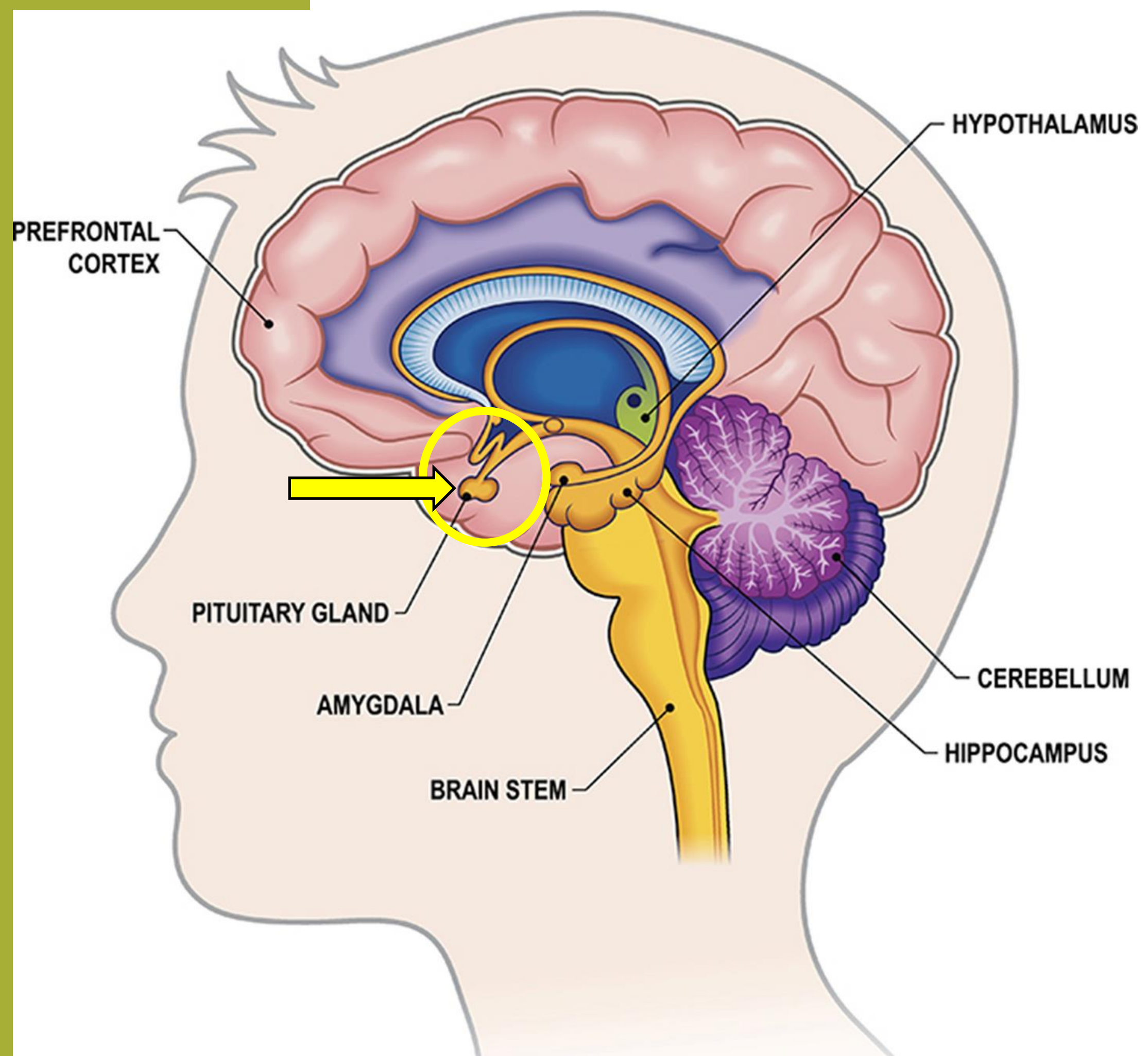

JIJ

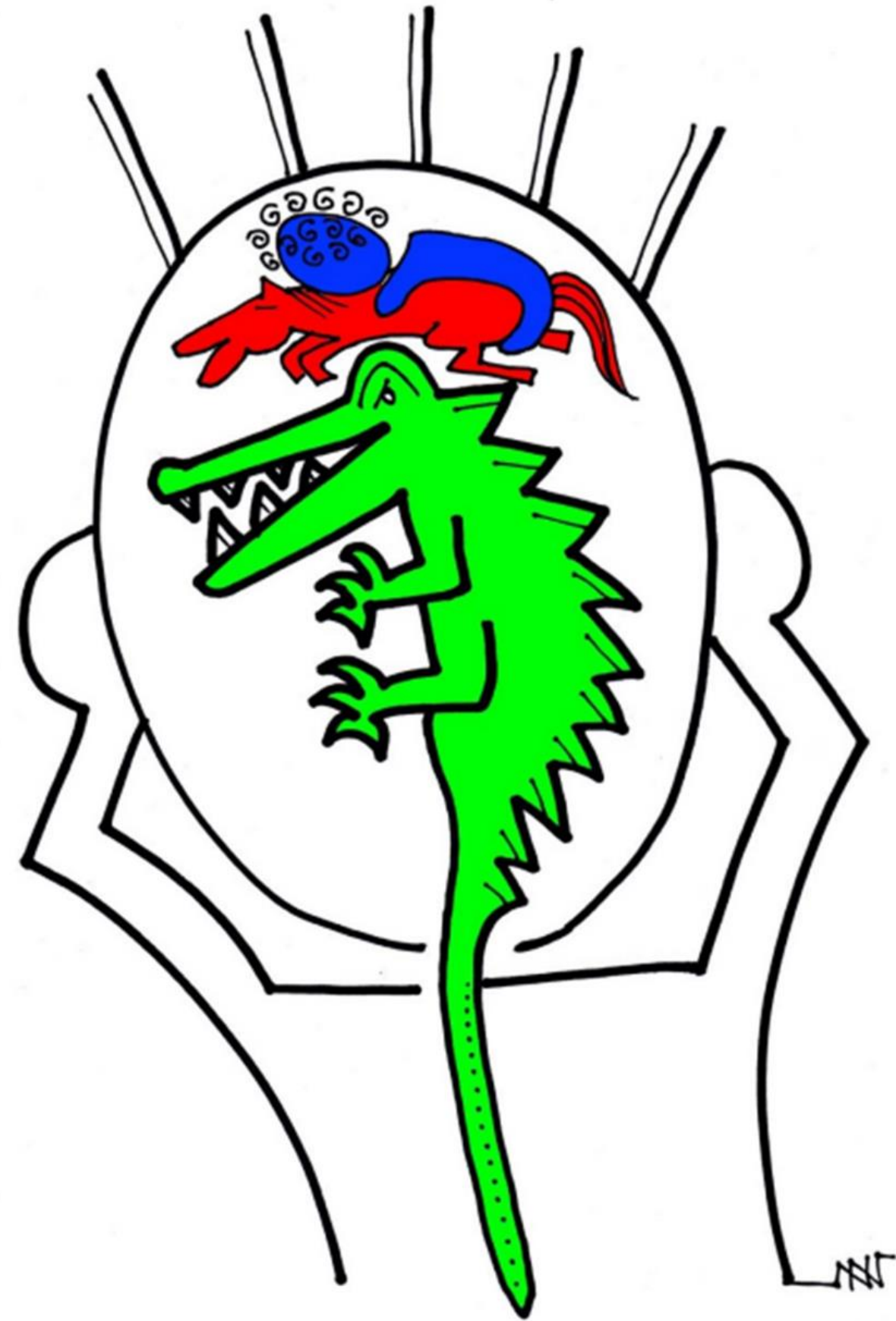
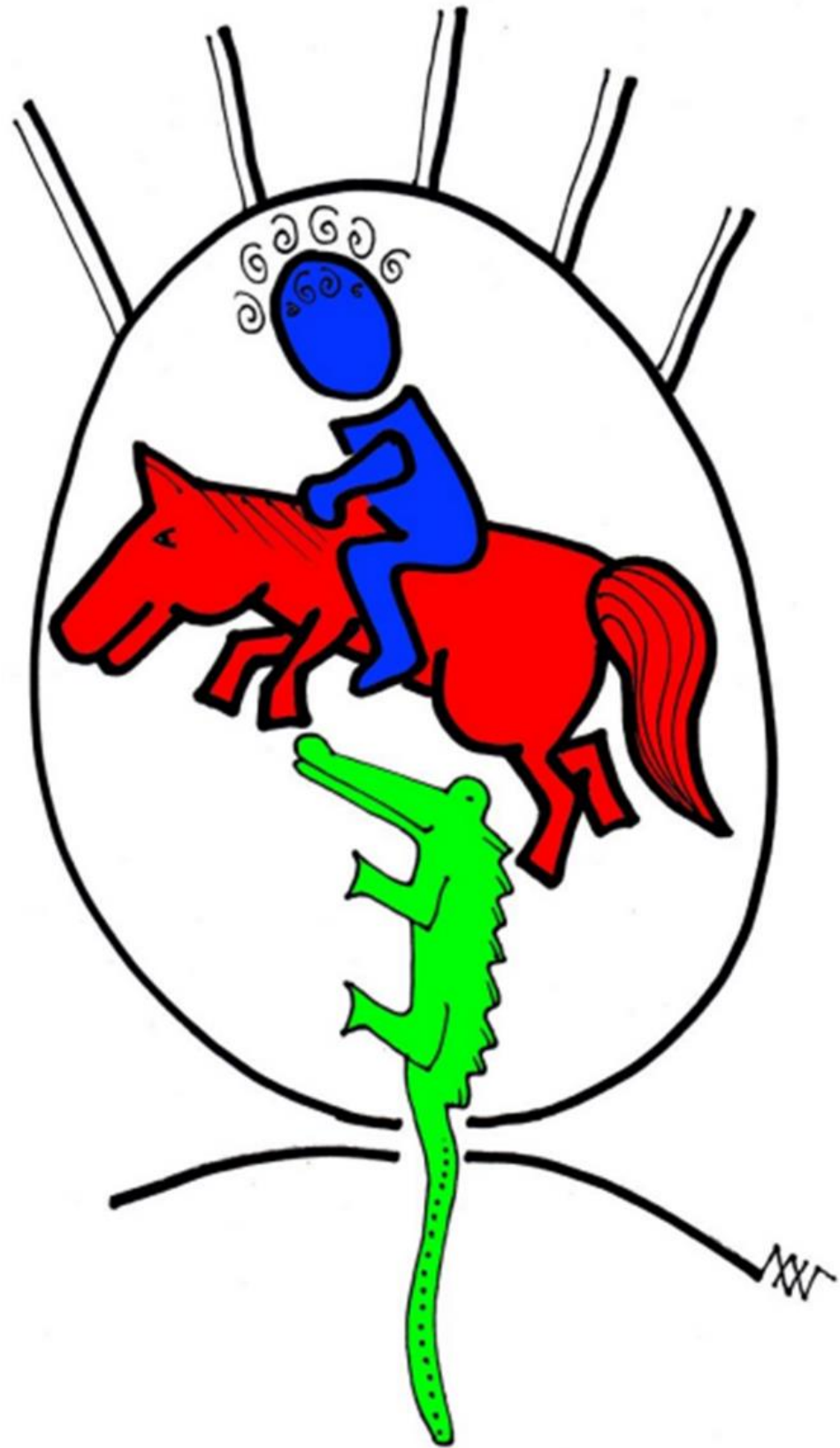
WIJ

Puber = volwassen worden

Het driedelige brein reptielenbrein, actiebrein - zoogdierenbrein, emotiebrein - mensenbrein, denkend brein geeft inzicht en betekenis aan sociaal-emotionele processen.

- Achterhersenen. Hersenstam.
- Denkt niet na en onthoudt ook niets
- Het reageert instinctief, vanuit reflexen en – automatisch (connectie ruggenwervel)
- Gebied van onze autonome functies (ademhaling, bloeddruk, hormoonafscheiding, neurotransmitters...)
- Overlevingsinstinct
- Regelt opwinding (arousal) en alertheid
- Flight, fight, active of passive freeze
- Reageert razendsnel en is altijd alert
- Het houdt zich bezig met 'kunnen overleven, basisbehoeften, zelfbescherming'

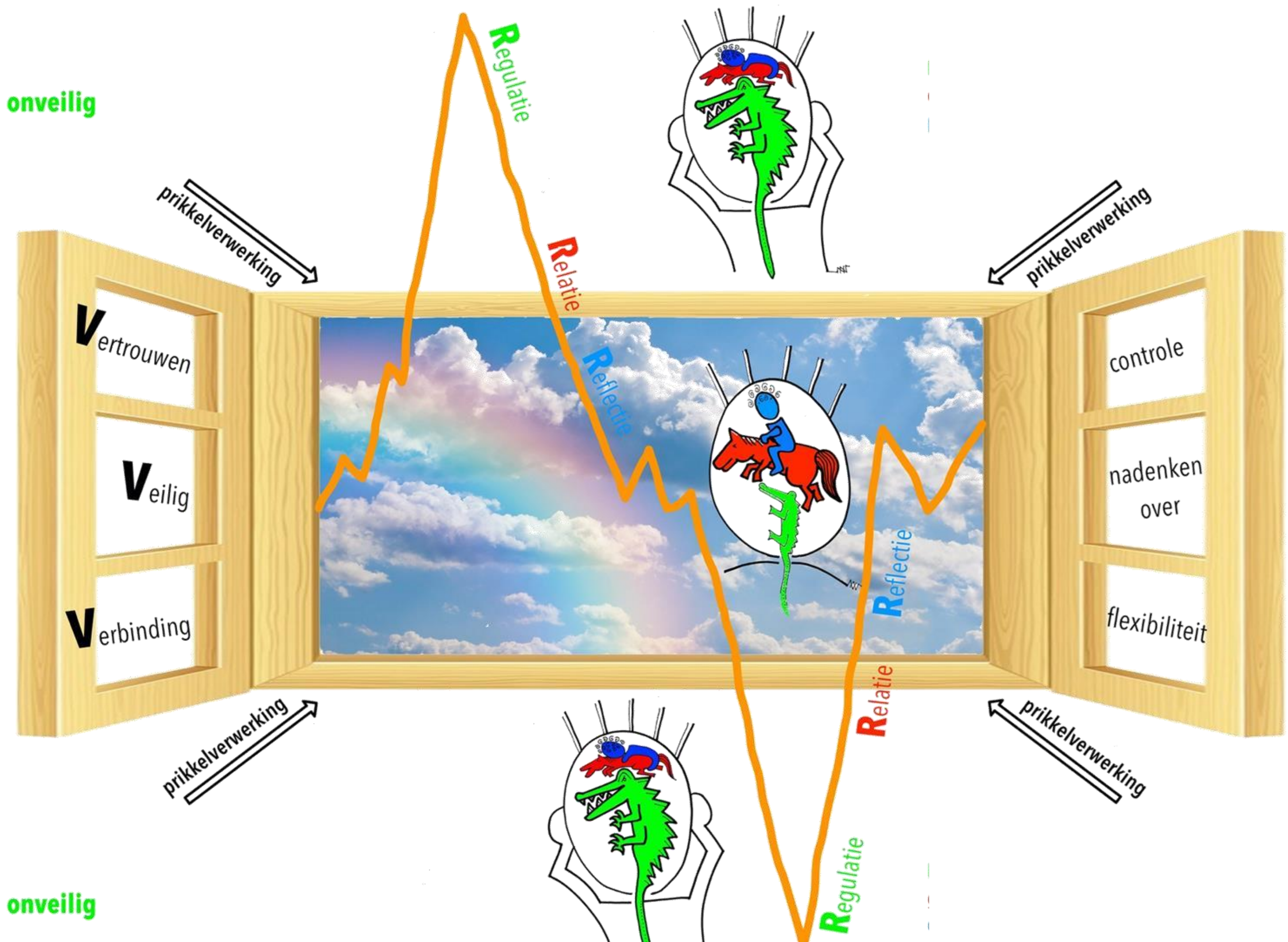

- **Midden hersenen**
- **Limbisch systeem met Kern amygdala**
- **Het zoogdieren brein is het domein van je emoties**
- **Screent alle zintuiglijke informatie op emotionele relevantie en vergelijkt deze met opgeslagen herinneringen en gedrag gebaseerd op positieve en negatieve ervaringen**
- **De ontwikkeling is voltooid als deze componenten goed zijn ontwikkeld:**
 - de emotionele component = eigen gevoelens kunnen herkennen en de uiting ervan hanteren**
 - de sociale component = gevoelens van anderen herkennen en erop kunnen reageren**

- **Grote hersenen ontwikkelen, Taalontwikkeling, visuele beelden weergeven enz...Neo cortex**
- **Dit is het jongste gedeelte van je brein**
- **Het rationele brein zorgt ervoor dat we informatie kunnen opnemen, verwerken, weergeven (kennisverwerking, logisch redeneren, problemen analyseren, strategische denken...(EF, cogn denken)**
- **Reflectie kan, (abstract) redeneren over binnenkant en buitenkant van zichzelf, de ander ...**
- **Het is vooral verantwoordelijk voor alle rationaliteit en nuchterheid, weloverwogen beslissingen**
- **Hanteert een gepaste dosis stress om te kunnen focussen**

onveilig

onveilig

(CO) REGULATIE
RELATIE
REFLECTIE

(CO) REGULATIE
RELATIE
REFLECTIE

co-regulatie

zelfregulatie - regulatie

Wist je dat zelfregulatie eigenlijk niet bestaat:
het is immers het resultaat van een geïnternaliseerde
ervaring van co-regularisatie in relatie met de ander.

Benu Singh

<https://www.facebook.com/watch/?v=2287902264838272>

Co-regulatie leidt tot zelfregulatie

- jonge kinderen kunnen niet zelf hun stress reguleren
- We worden zelfstandig in verbinding: door wat een veilige ander samen met ons doet wanneer wij het moeilijk hebben, leren we voor onszelf te zorgen
- Wist je dat kleuters ook nog maar 20% van de tijd zichzelf tot rust kunnen brengen bij stress
- En wist je dat wij nooit in ons leven 100% zelfregulatie bereiken, dus altijd een zekere mate van sociale steun nodig hebben?

Aan de slag in de klas

Sherborn

Huisje

volwassene zit op mat de met het kind op schoot. Het kind zit met de rug naar de volwassene toe. Jouw armen en benen worden helemaal rond het kind gedaan. Nu voelt het voor het kind alsof het in een beschermend huisje zit. Nu kan je wiegen van [links naar rechts](#).

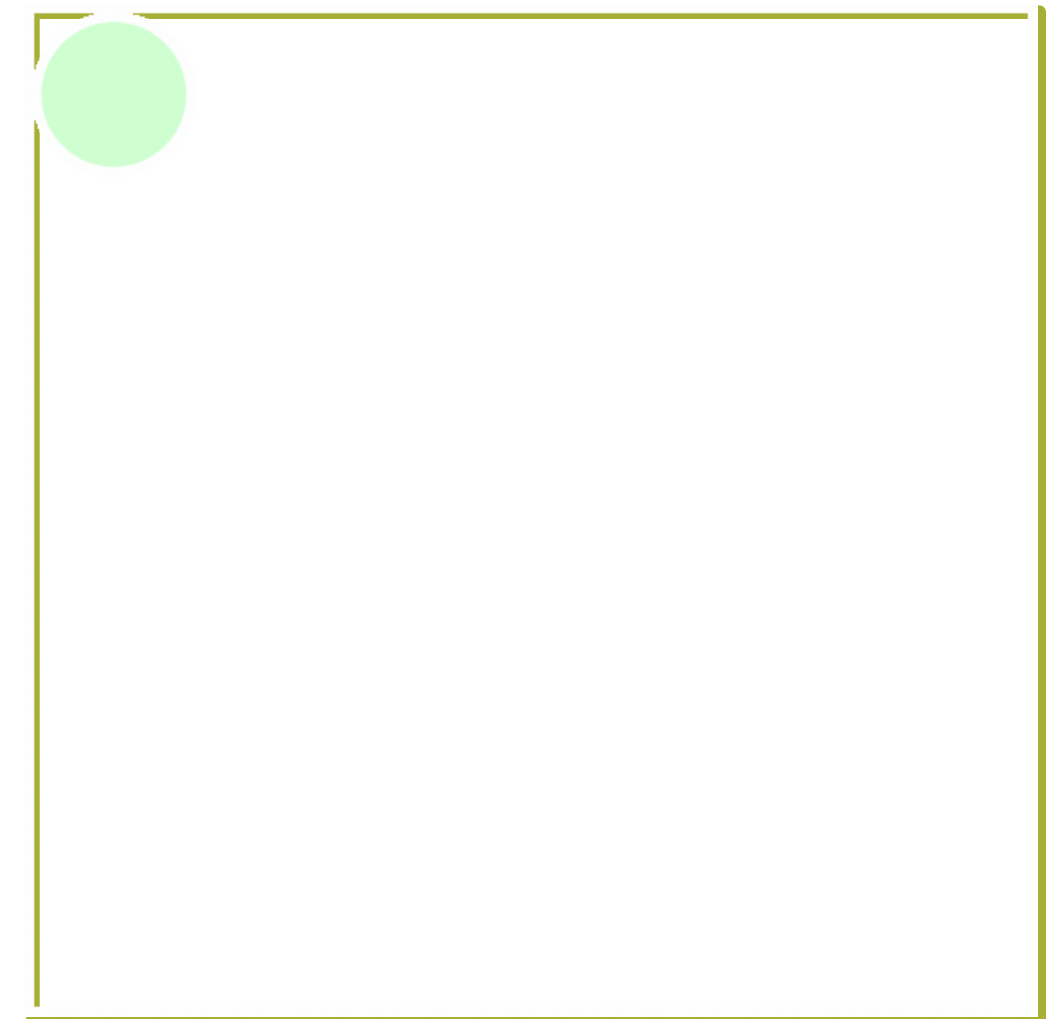
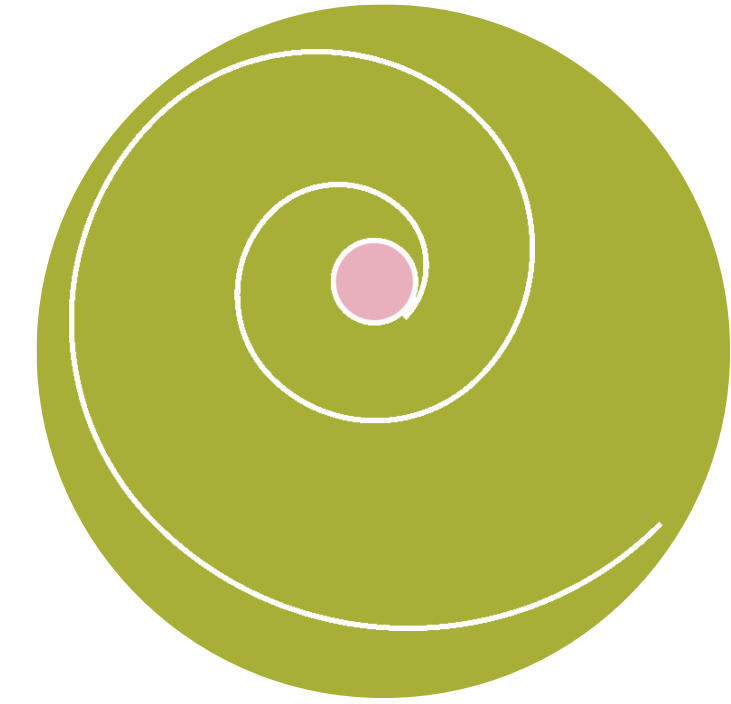
Probeer nu ook eens van [voor naar achter](#)

[Paardje](#)

Jij zit neer op de grond en zet het kind op jouw benen (knieën) met de rug naar jou toe. Of het kindje zit met het [gezicht naar jou toe](#). Nu kan je op en neer gaan in verschillende tempo's: gewoon, traag en snel. Hierbij zing je het liedje “Hop hop hop, paardje in galop”.

Ademen en bewegen

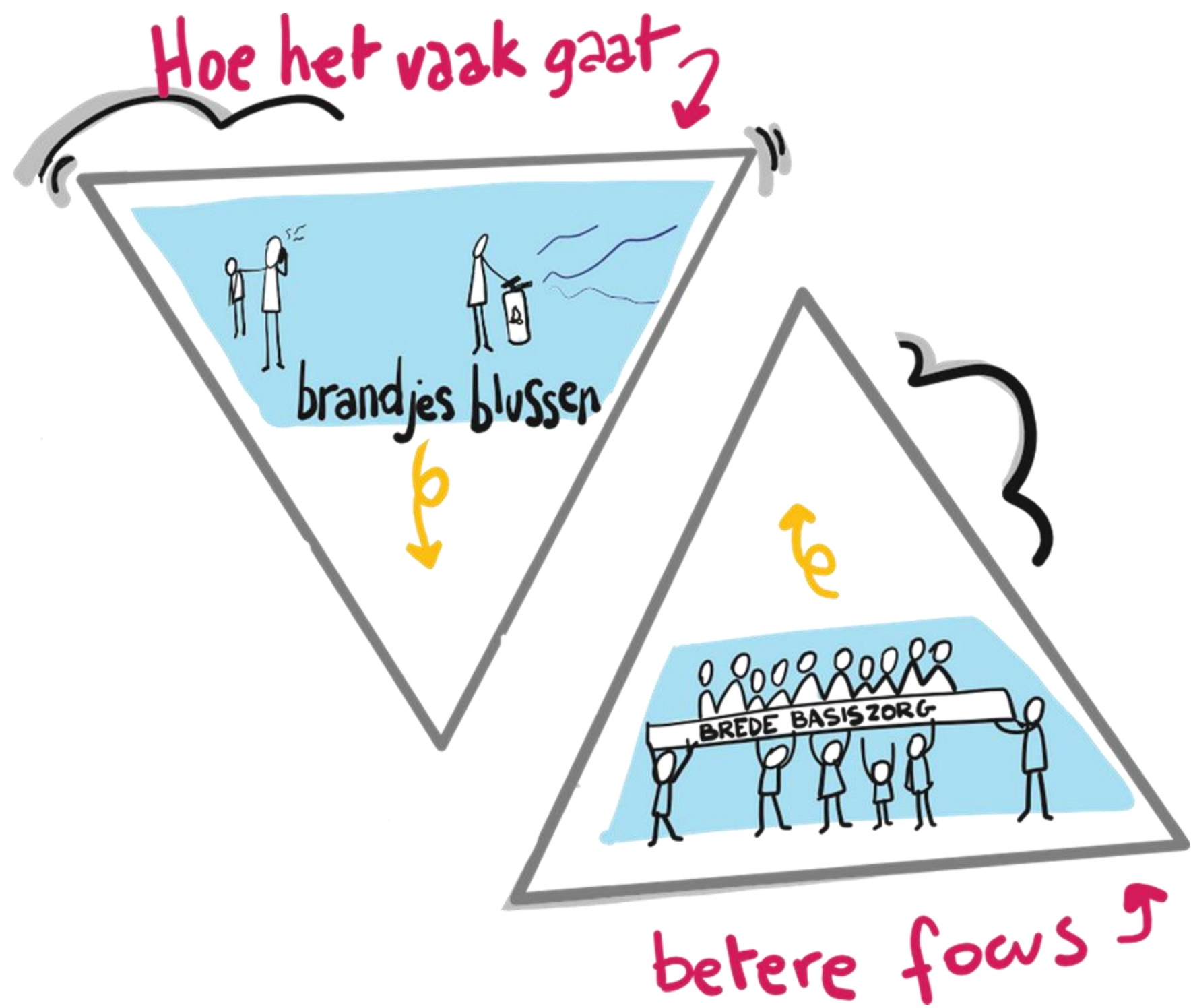

oefening “ de wandelende boom”

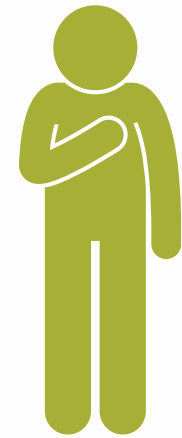
Signaal Gedrag

Stop - voel - denk - doe

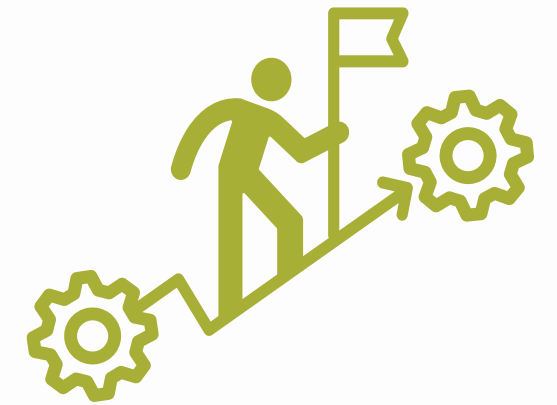
Stop

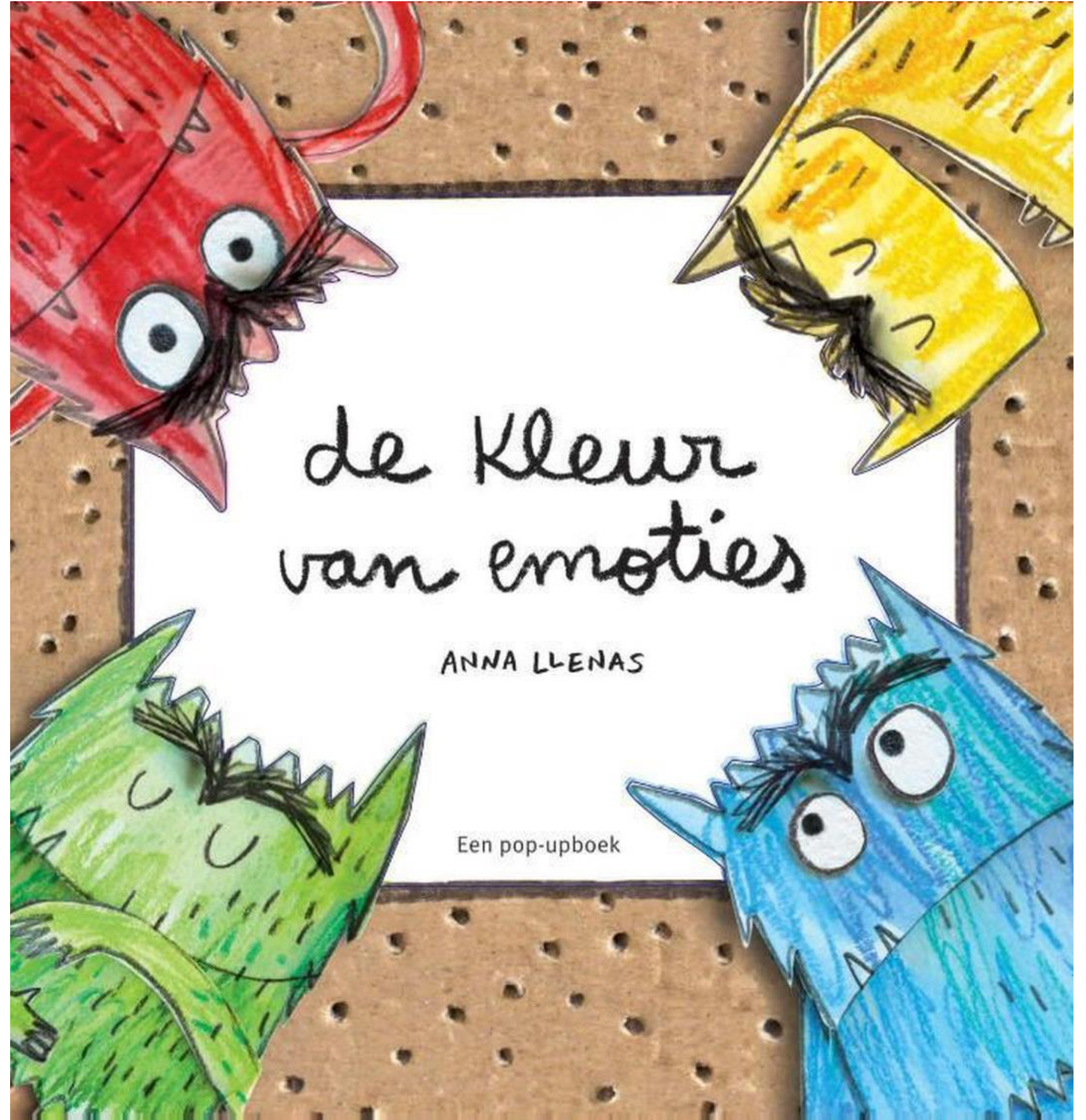
Voel

Denk

Doen

Moeilijk te begrijpen gedrag - “signaal gedrag”

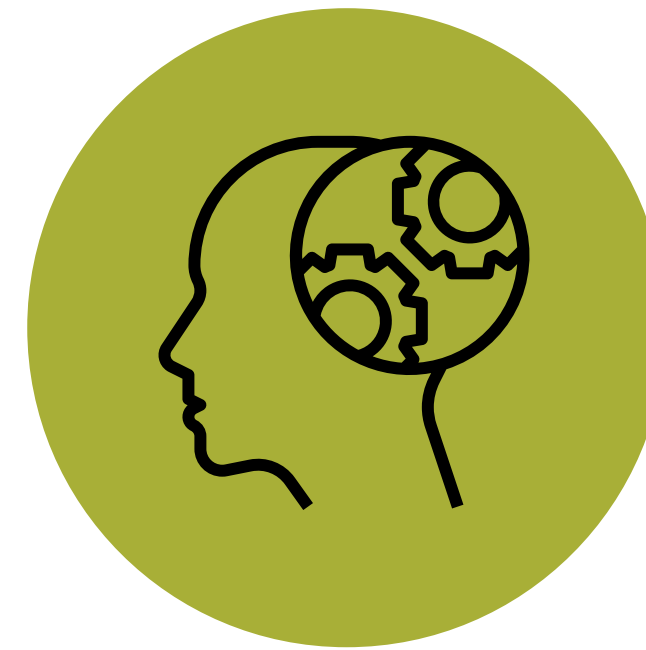
Het gedrag lijkt soms hetzelfde zichtbaar ongewenst patroon maar de oorzaak kan heel verschillend zijn

zintuigen

emotioneel

cognitief

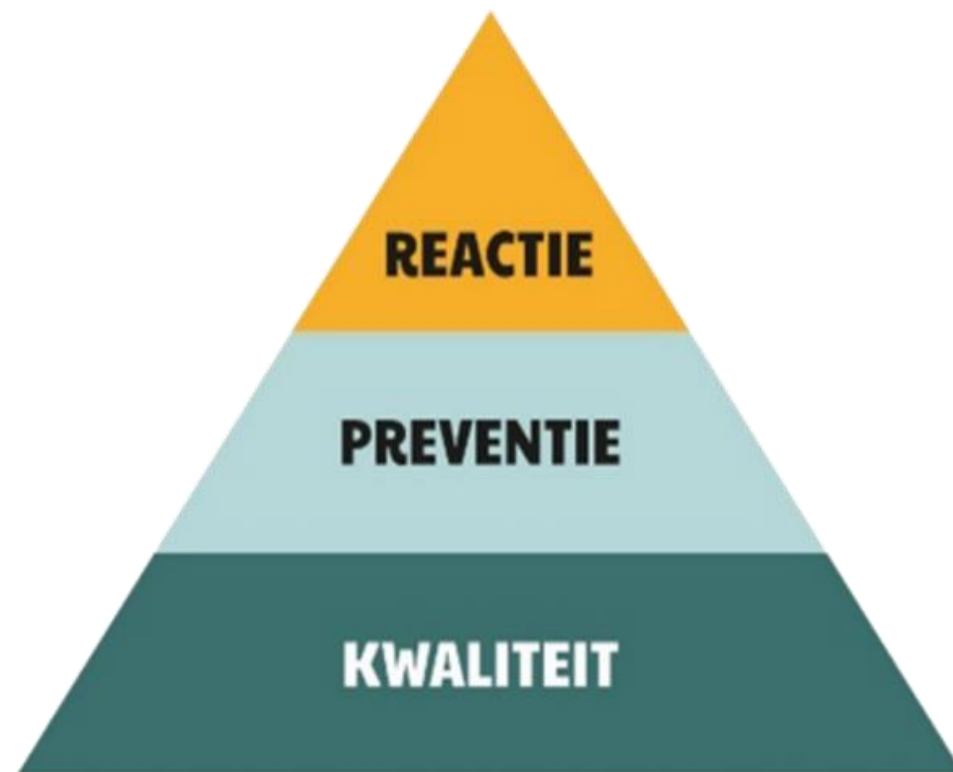

sociaal

Gedrag ontstaat in de relatie en moet ook hersteld worden in de relatie

GRENSW/JS

Beleid maken op 3 niveaus

Reageer gepast op incidenten

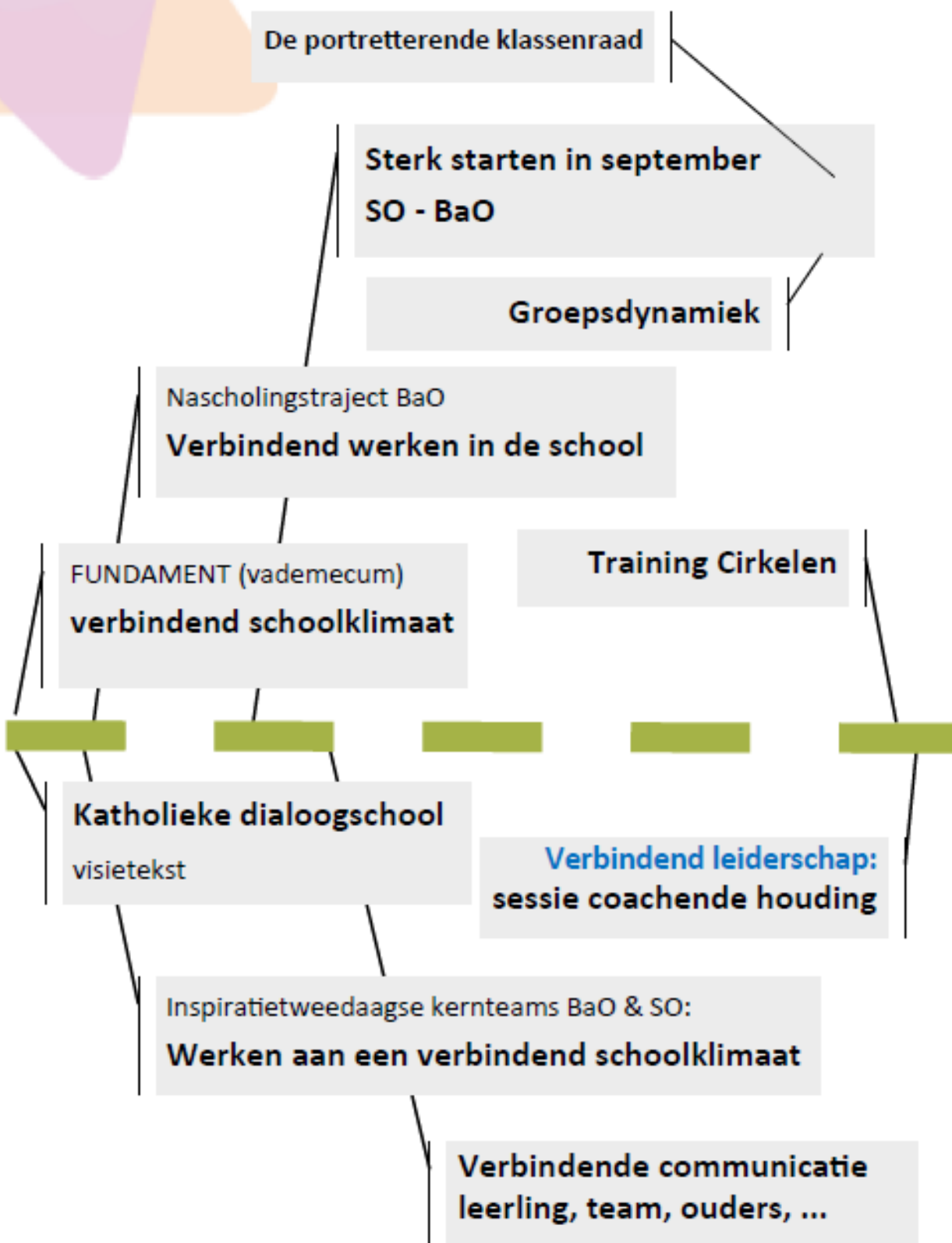
Voorkom grensoverschrijdend gedrag

Werk aan een goed klimaat

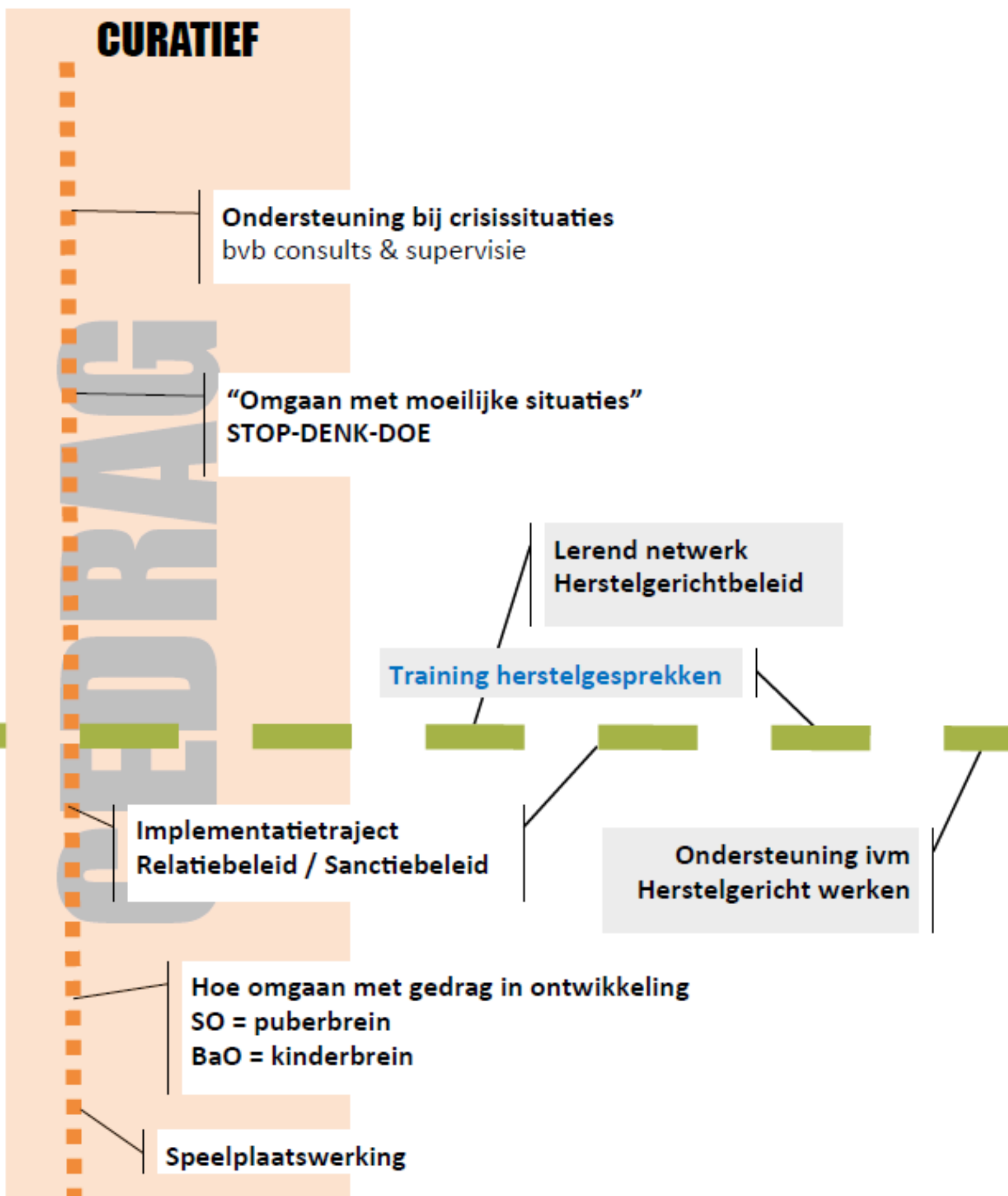

VERBINDEND WERKEN

CURATIEF

HERSTELGERICHT WERKEN